Evvâbîn Namazı

Soru: Hocam -Allah ilminizi artırsın- Evvabin namazının hükmü nedir? Alimlerin evvabin namazı ile ilgili görüşleri nelerdir ve nasıl kılınır? Evvabin namazı ile ilgili bazı tartışmalar var, bizi bu konuda aydınlatmanızı rica ediyoruz.

Cevap :

بسم الله والحمد لله، والصلاة والسلام على رسول الله، وعلى آله وصحبه ومن والاه، أما بعد

Bu soruyu birkaç maddede şöyle cevaplarız:

Birincisi: Evvâbîn namazı duhâ veya kuşluk namazı diye bilinen nafile namazdır. Nitekim Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: “Evvâbîn namazı, [güneşin etkisiyle] kumların sıcaklığından deve yavrularının ayaklarının yandığı vakittedir.” [Müslim, Zeyd b. Erkam’dan rivâyet etmiştir.] Bu hadîste duhâ namazı evvâbîn namazı olarak isimlendirilmiş ve en faziletli vakti söz konusu edilmiştir. Duhâ namazının vakti güneş doğup biraz yükseldikten sonra başlar, zevâlden önceye kadar devam eder. Hadîste söz konusu edilen vakit, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in yaşadığı Arap Yarımadası’nda öğlenden önce güneşin etkisinin kuvvetlice hissedilmeye başladığı vakitlerdir. Yoksa hadîsteki anlam, soğuk ve sıcak beldelerin durumuna göre vaktin değişiklik gösterdiği değildir. Kişi bu namazı, iki rekatte bir selâm vererek iki, dört, altı, sekiz veya dilediği kadar kılabilir. Doğru olan, bu namazın herhangi bir sınırının olmadığıdır. Nitekim Sahîh’de şöyle sâbit olmuştur: “Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem duhâ namazını dört rekat olarak kılar ve dilediği kadar artırırdı.” [Müslim, Âişe’den rivâyet etmiştir.] Bu namazın fazîleti hakkında pek çok hadîs sâbit olmuştur.

İkincisi: Bazı insanların akşam namazından sonra kıldıkları ve “evvâbîn” olarak adlandırdıkları altı veya daha az veya daha çok rekatli namaz asılsız bid‘at namazlardandır. Çünkü muhakkık âlimlerin beyânı üzere, bu konuda gelen rivâyetlerin hiçbirisi sahîh değildir. Konu hakkında pek çok rivâyet olmasına rağmen hiçbiri birbirini takviye edecek nitelikte değildir. [Bu konudaki rivâyetlerin tümünün değerlendirmesi için bkz: el-Esnetu’l-Muşrea fî’t-Tahzîr mine’s-Salâvâti’l-Mubtedia, sayfa: 121 ve devâmı.] Dolayısıyla akşam ve yatsı namazları arasında muayyen olan tek nafile namaz, akşam namazının üç rekatlik farzından sonra kılınan iki rekatlik râtibesidir.

Üçüncüsü: Akşam ve yatsı namazlarının arasında muayyen olan akşam namazının iki rekatlik râtibesi dışında mutlak olarak nafile namaz kılmak meşrûdur. el-Elbânî, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in bu vakitte namaz kıldığına dâir rivâyetin şâhidleriyle birlikte sahîh olduğunu söylemiştir. [Bkz: Silsiletu’s-Sahîha, (5/166)] Yine şöyle der: “Bil ki, akşam ile yatsı arasında muayyen rekatli bir namaza teşvik eden rivâyetlerin hiçbiri sahîh değildir. Bir kısmı diğer kısmının zayıflığını artırır. Bu vakitte namaz kılmakla ilgili Nebî sallallahu aleyhi ve sellem’in ancak fiili sahîh olarak gelmiştir. Söz

olarak ondan rivâyet olunanların ise tümü vâhindir. Kendisiyle amel edilmesi câiz değildir.” [Bkz: Silsiletu’d-Da‘îfa, (1/680)]

Dolayısıyla, herhangi bir tahdîd (sınırlama) ve ta’yîn (belirleme) de bulunmaksızın ve özel bir fazîleti olduğuna i’tikâd etmeksizin, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem’in fiiline ittibâen akşam ile yatsı arasında mutlak nafile kılınabilir.

Kardeşiniz

Hüseyin Cinisli

29 Şevval 1431

7 Ekim 2010